

UCHWAŁA Nr XXI/ 121/ 2016

RADY GMINY SZYDŁÓW

z dnia 18 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018

Na podstawie art. 1, art. 8 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 2015 r. poz. 1515, poz. 1890) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z 2012 r. poz. 1519, z 2013 r. poz. 154, poz. 866), Rada Gminy Szydłów uchwala, co następuje:

§1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szydłów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do Uchwały Nr XXI/ 121/ 2016
Rady Gminy Szydłów
z dnia 18 marca 2016 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016-2018

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016-2018

Wstęp.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest najmniejszą a zarazem podstawową komórką. Jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To tutaj nabywa wiedzę o otaczającym go świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy wyrażać swoje uczucia (lęk, gniew, zadowolenie) oraz wartościowania co dobre a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Tylko zdrowa rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają interwencji z zewnątrz, angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszystkie działania winny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak również pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przezwyciężających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły a także pomoc wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. Asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły zamierzone efekty.

Pozostawienie rodziny bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci.

Aby móc kompleksowo wspierać rodziny należy stworzyć gminny program wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy.

I. Podstawa prawna.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szydłów na lata 2016-2018 określa zadania własne Gminy wynikające z:

- a) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późniejszymi zmianami),

- b) Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (jednolity tekst Dz. U. z 2015 roku poz.163 z późniejszymi zmianami),
- c) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (jednolity tekst Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

II. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Szydłów.

Gmina Szydłów leży w województwie świętokrzyskim. Jest jedną z ośmiu jednostek samorządowych wchodzących w skład powiatu staszowskiego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowie jest jednostką samorządu terytorialnego będącą instytucją pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku – pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Z bieżącej pracy i obserwacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szydłowie wynika, że z nieprawidłowym funkcjonowaniem rodziny wiążą się takie zjawiska jak: bezrobocie, alkoholizm, przemoc, nieporadność życiowa, rozwody, kłopoty w szkole.

Poniżej tabela przedstawia dane dotyczące ilości osób ubiegających się o pomoc społeczną w zależności od przyczyn jej udzielenia.

Przyczyny udzielenia pomocy	ROK 2014		ROK 2015	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	55	196	85	228
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	2	2	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	35	193	33	179
W tym wielodzietność	25	152	25	146
Bezrobocie	45	161	46	161
Niepełnosprawność	52	123	53	151
Długotrwała lub ciężka choroba	44	142	62	172
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	8	39	13	59
W tym:				
Rodziny niepełne	2	4	5	19
Rodziny wielodzietne	6	35	3	21
Przemoc w rodzinie	3	12	2	10
Alkoholizm	20	34	21	44
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	2	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	4	15
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	7	20
Narkomania	0	0	0	0

źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS Szydłów

Wykazane powyżej przyczyny udzielania pomocy są ze sobą powiązane. Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną występują w kilku kategoriach.

Dominującym źródłem utrzymania mieszkańców gminy jest praca we własnym gospodarstwie rolnym. Dochód niemal 50% osób w wieku produkcyjnym opiera się wyłącznie na dochodach z rolnictwa.

Poziom bezrobocia jest jednym z największych problemów społecznych i gospodarczych. Bezrobocie jest jednym z głównych czynników generujących kolejne problemy społeczne: pogorszenie sytuacji materialnej, ubóstwo, poczucie wykluczenia społecznego, dezintegrację rodzin, pogorszenie stanu zdrowia, zwiększenie ryzyka wystąpienia patologii społecznych. Na poziomie indywidualnym powoduje obniżenie samooceny, brak wiary we własne możliwości, zanik gotowości i chęci do pracy. Pojawia się także przyjmowanie przez dzieci negatywnych wzorów osobowych tzw. dziedziczenie statusu osoby bezrobotnej.

Obok bezrobocia, niepełnosprawność i długotrwała choroba ograniczają możliwości wypełniania ról społecznych a nawet rodzinnych. Niezaradność rodziny łączy się z innymi dysfunkcjami jak: uzależnienie od alkoholu, przemoc domowa, problemy w wypełnianiu ról rodzicielskich, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Czynniki dysfunkcyjne wpływające negatywnie na rodzinę powodują umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej.

W 2014 roku w pieczy zastępczej według zasad sprzed 2012 roku przebywało 2 dzieci, według nowych zasad (ponoszenie odpłatności przez gminę) 1 dziecko. W 2015 roku według starych zasad 2 dzieci i 1 według nowych zasad.

Asystenci rodziny podejmują działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Tut. Ośrodek od 1 lipca 2015 roku zatrudnia asystenta rodziny na umowę zlecenia. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno-socjalnym, opiekuńczo-wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny współpracuje z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się również pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny kierowane są rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny, które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich zaniedbań.

W 2015 roku wsparciem asystenta rodziny objętych było 10 rodzin. Jedna rodzina po miesiącu zrezygnowała z udzielonego wsparcia.

III. Celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

IV. Cele szczegółowe

1. Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego:
 - wspieranie aktywności zawodowej i społecznej członków rodziny.
 - zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom żyjących w trudnych warunkach materialnych,
 - koordynacja dożywiania dzieci i młodzieży.
 - monitorowanie sytuacji rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi i z rodzin dysfunkcyjnych.

2. Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym:
 - wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny,
 - podejmowanie działań mających na celu pozostawienie dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinom biologicznym,
 - organizowanie czasu i wypoczynku dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia,
 - umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, logopeda, prawnik.
3. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących:
 - pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami,
 - pomoc rodzinom dotkniętym przemocą,
 - zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny.
4. Bezpieczeństwo dziecka i rodziny:
 - wczesna interwencja w rodzinach zagrożonych dysfunkcjami.
 - współfinansowanie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Spodziewane rezultaty.

1. Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny.
2. Zapobieganie rozpadowi rodziny i umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.
3. Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi.
4. Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi i przyjmowanie pozytywnej postawy społecznej i obywatelskiej przez dzieci i młodzież.
5. Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste potrzeby i problemy.

Adresaci programu.

Rodziny wychowujące dzieci na terenie gminy Szydłów dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Realizatorzy programu.

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowie we współpracy z poniżej wykazanymi instytucjami.

1. Urząd Gminy w Szydłowie:
Wspieranie lokalnych programów, inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie:
Udzielenie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Udzielanie wsparcia osobom

usamodzielnionym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze.

3. Sąd Rejonowy - Wydział Rodzinny i Nieletnich:
Orzekanie z zakresu prawa rodzinnego.
4. Kuratorzy sądowi.
Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu.
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szydłowie:
Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia, np. punkt konsultacyjny. Organizacja, finansowanie i współfinansowanie wypoczynku letniego, zimowego z programem profilaktycznym w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie.
Wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.
6. Zespół interdyscyplinarny:
Integrowanie i koordynacja działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy.
Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
7. Policja:
Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie Gminy Szydłów.
Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
8. Gminne Centrum Kultury:
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez kulturę, sztukę i zajęcia ruchowe. Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych mających na celu rozwijanie pasji, zainteresowań i talentów.
9. Szkoły z terenu Gminy Szydłów:
Realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych. Wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci. Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Organizowanie czasu wolnego.
10. Ośrodki Zdrowia z terenu Gminy Szydłów.
Opieka i profilaktyka zdrowotna. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
11. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.
Umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego.
12. Parafie z terenu Gminy Szydłów.
Wspieranie działań w zakresie realizowania programów na rzecz rodziny oraz upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
Przewidziane efekty realizacji programu.

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Finansowanie.

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania rodziny na lata 2016-2018 odbywać się będzie w ramach środków budżetu gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozabudżetowe.

Monitorowanie programu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej będzie co roku przedstawiał Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.